

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 198.

V Ljubljani, v torek 1. septembra 1885.

Letnik XIII.

Angleži in Rusi.

Herat, mesto v Afganistanu, ki se dandanes tolikrat imenuje, je ključ k Indiji; leži v sredi rodovitne zelenice, ima okoli 50.000 ljudi, med mesti v srednji Aziji je za Mešidanom prvo. Obdaja ga zid 12 čevljev visok in rov ne ravno globok. Zoper evropsko vojsko bi se ne moglo braniti, ker so v okolici višave, s katerih se dá streljati na mesto; v raznih vojskah je bilo mesto petdesetkrat vzeto in razdejano, a tolikokrat na novo postavljeno. Od tod je peljala pot vsem zmagovalcem v Indijo, začevši od Aleksandra Velikega. Zadnjikrat je oblegal l. 1837 to mesto Muhamed Šah iz Perzije. Pripeljal je od Kaspiškega morja 40.000 mož s 60 topovi. Ruski častniki so vodili oblegovalno armado in ruski polk je pomagal. Bil je pa tam blizo angleški topničarski častnik iz Bombaja, Pottinger, ki je zemljo preiskaval. Pregovoril je Afganistane, da so mu izročili obrambo. Po desetih mesecih oblege odrinili so Perzi. Leta 1880 je od tod peljal Ejub Khan vojsko v Kandahar nasproti Angležem, ki so prodirali od Inda. To oboje nam vendar dovolj kaže, da ni zadržka poti v Indijo, ako pade Herat. — Kar pa je posebno važno za vojsko, je bogastvo dežele. Sto tisoč mož se tu lahko preživi z žitom in mesom, preden se podajo na pot v Indijo. Herat je središče velikega taborišča. Ako potegnemo črto 100 milj na jug od Herata do Furrāh, 70 milj na zahod do perziške meje in 120 milj na sever, kakor daleč so prednje straže ruske, dobimo okraj rodovitne kakor Angleško z obilno rudo. Med kaspiškim morjem in Heratom in zopet med Heratom in Indijo ni ga drugega taborišča. Na zemljevidu se vidi na sever Heratu gorovje Paropamis. Brani na sever Herat. Rusi so trdili in Angleži so verovali, da to gorovje zadosti krije Herat. No! kaj še več hočete, gorovje, prelazi so pa v posesti Afganistanov. A kako so se varali. Mislili so, da je Paropamis 15—20 tisoč čevljev visok, a v istini ni drugega nego višavje, prelazi so po 900 čevljev

nad ravnino, preko njih vodi veliko cestā, Afgani ne morejo vseh braniti.

Gre pa prepričanje, ako se ni poravnalo, za zemljo na sever od Paropamisa, kraj ta se imenuje Badgheis. Angleži, se ve da, pravijo, to ozemlje sliči k Heratu, a Rusi pa trdijo: Badgheis (veteren kraj) spada iz narodopisnega ozira k Turkestanu, ker tam bivata dva turkmenska rodova, Salorei in Sarikci, ti na vzhodu, a uni na zapadu s svojimi čedami. Salorce, nekdanj mogočni rod, razkropili so Perzi l. 1833, odsihmal so bili kočevniki, ki so se tu in tam potikali, l. 1871 so jih Turkmeni vlekli na zelenico Merv in l. 1881 so odšli od tod s privoljenjem Tekkecev, a Perzi jim niso dovolili, da bi bili šli v svoje nekdanja selišča v Star-Saraks, toraj so šli v Zurabad, kjer sedaj stanujejo. To je ubogo pokolenje, 4000 rodovin imajo le malo šotorov in stanujejo v kočah iz bičevja, živine nimajo, poglavitno se pečajo s poljedelstvom. Sarikci, ki stanujejo po vzhodnem delu okraja Badgheisa poleg reke Murghaba so podložni emiru v Kabulu, od pamtiveka so se bojevali s Turkmeni v Mervu, le puščava jih loči od njih, posebnega veselja tudi nimajo priti pod rusko oblast. Odkar so Rusi posedli zelenico v Mervu, postali so tudi Sarikci pri Pendjehu mirni in hodijo po svojih opravkih. Niti ne prosijo orožja in angleški častniki pohajajo med nje. Izgovor, da jih Rusija mora sebi priklopiti, da varuje meje roparjev, toraj ne velja. Sarikcevi je kaci 8000 družin in na nje se naslanja ljud Jemšidov (persijskega pokolenja); njih glavno mesto je Kušk. Jemšidov je kaci 4000 družin. Ako Rusi posedajo Pendjeh, pride jim v roke tudi prelaz skozi Kušk, a ta pa naravnost vodi v Herat.

Iz tega se lahko vidi, da Rusija v Aziji, ako hoče, silno more nagajati Angležem; nekteri pa hočejo vedeti, da Angležem ni toliko za Herat, ampak oni hočejo neposredni mejači biti Kitaju in Indiji, njim je več za trgovinske zveze, nego za dežele, katerih imajo tako silo veliko. Mogoče pa tudi, da Angležem le žugajo v Aziji, da bi jim le-ti raje v Evropi prijenjali. Svoje dni je tudi Napoleon Egipt

napadel, da bi lože Angležem prišel do živega, taisto politiko imajo menda tudi Rusi v srednji Aziji. Ni čuda toraj, da so Angleži močno razburjeni, ko se Rusi širijo po osrednji Aziji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. septembra.

Notranje dežele.

Včerajni telegram prinesel nam je iz česke zemlje osupljivo vest o nagli smrti srbskega *generala Andjelkoviča*, ki je bil pri avstrijskih velikih vojaških vajah. Andjelkovič je bil še nedavno polkovnik v srbskem generalnem štabu in je še le sedaj general postal. Bil je še le 45 let star in jeden najbolj nadarjenih srbskih častnikov. Poslednji dan svojega življenja je bil izvanredno dobre volje, kakor še nikdar ne! Zvečer je s stotnikom srbskega topništva Solarovičem, ki je tudi pri vojaških vajah v Avstriji, še preštudiral načrt vāj za drugo jutro, potem sta se pa okoli 9. ure k počitku podala. Ko se Solarovič čez nekaj časa probudi, zasliši nekako grgranje na generalovi postelji. Zdravnik, ktere ga je takoj poklical, je rekel, da so mu pljuča počile, in da ni nobene pomoči več. Ubogi nesrečnej je na to še 24 ur preživel v nezmernih bolečinah. Cesarja je ta nagla smrt silno pretresla, ker je bil generalu Andjelkoviču jako naklonjen. Zapovedal je, da naj se z vso častjo pokoplje, kakor je taista predpisana za avstrijskega generala. Ta žalostni slučaj bo srbskim nezadovoljnejšem zopet lahko nekoliko oči odprl, da Avstrija ceni srbsko prijateljstvo in da ji ni mari, kako da bi se polastila srbske zemlje, kar ondašnji radikaleci vedno in redno trdijo.

Telegram iz Gulina pravi, da so se minoli torek zvečer v *Kromericih* avstrijski in ruski državniški konferenci vsedli, ki je od 10. ure zvečer pa do 2. ure popoldne trajala. Zbrali so se v prostiji. O vsebini je vse tiho.

Kjer v Avstriji *Storani* in *Nemci* skupaj prebivajo povsod čuti se neka zoperna napetost med obema narodnostima, najhuje pa na Češkem. Nemci povsod tožijo, kako da so zatirani; Čehi pa tudi od svoje strani več ali manj. Tako pa ni le

LISTEK.

Zemljepisno-zgodovinski opis Novomeškega okrajnega glavarstva.

(Dalje.)

Mirna.

Mirniška župnija se razprostira v prijetni dolini med Trebnjem, Mokronogom in Šentrupertom. Prišteva se navadno k Šentrupertski dolini, če tudi je mnogo vasi po bližnjih holmeih, ki oklepajo dolino. Krasna župnijska cerkev, ki je sezidana v gotičnem slogu, stoji nekoliko nad vasjo Mirno (290 m.). Po okolici nad cerkvijo pa so vinogradi. Skozi vas drži okrajna cesta na več strani, ker se strinjajo, kot v Soteski, ž njo vsa druga pota.

Najznamenitejši vrhunci po okolici so: Debenec, Stara gora, Trebinec, Gorenjska gora, Trnič in drugi. Znamenita voda je Mirnišica, v katero se stekata potoka Dušica in Zabrdšica. Ob deževji se pohlevna Mirnišica tudi naraste ter provzročuje po hudournikih pomnožena, travnikom mnogo kvare.

Prebivalci se živé večinoma ob poljedelstvu in živinoreji, katero pospešujejo lepi travniki. Nekteri

se bavijo tudi z vinarstvom. Najboljše vino se prideluje v Debenec. — Žalibog da je večina gozdom lastnina raznih grajščakov te župnije. Zaradi tega česče kmetom primanjkuje potrebnega lesa. V obče so ljudje še precej imoviti v primeri s sosednimi župnijami.

Zgodovinskih črtic je le malo zabeležiti. Pred nekaj leti so našli na Trebinc denar (cekin) iz dobe cesarja Anastazija. Isto tako so našli tudi spomenike z rimskimi napisi. Vse to nam svedoči, da je bila okolica obljudena že za dobe Rimljanov.

Kedaj je bila cerkev zidana, ne poroča nam zgodovina. Leta 1617 je imela že svojega vikarja; a pripadala je k Trebnjemu. Z župnijo-materjo prišla je za te dobe k Zatiškemu samostanu. Okoli cerkve je bil zid, — tabor, — kakor je še sedaj videti. Leta 1764 je Mirna pogorela, a l. 1825 pa je tresčilo v hlev župnijske hiše. Vendar ogenj ni provzročil mnogo kvare. Od leta 1803—1885 so bili tu sledeči duhovni pastirji: Franc Kramar, Anton Škrjanec, Jakop Hočevar, Franc Čuk, Janez Miler, Lovro Urbanija in sedanji župnik Franc Jarec, ki se mnogo bavi z numizmatiko (denarjeslovjem). Vikarjat je bil v župnijo povzdignjen o času škofa dr. J. Vidmarja (l. 1862).

Jako star je Mirniški grad, kjer so gospodarili

v 13. stoletji Mirniški gospodje, Majnhard Herman in Friderik (1250). Vdova Jevta pa je (l. 1293) darovala neko kmetijo Zatiškemu samostanu. S tekom časa so se lastniki menjevali. V 15. stoletji so bili gospodarji Mirne Celjski grofi. V znanem prepiru Celjskih grofov z avstrijskimi vojvodi je bila tu huda praska med vojaki vojvode Friderika in njegovega zaveznika Krškega škofa in pa vojaki Celjskega grofa Friderika. Vitovic, poveljnik Celjskih vojakov, je one premagal. V kmečkem uporu (l. 1515) so se uporni kmetje polastili gradu ter ga malo ne popolnoma razrušili. — Sedaj je imetje pl. Vesteneka kakor tudi Zapuže (Schneckenbüchel).

Grad „Grič“ je malo ne razvalina, zemljišče pa večinoma razprodano.

Graščino Landspreš (Landspreis), imetje dr. J. Wurzbacha, imajo sedaj v najemu redovniki trapisti iz Francoskega. Ta grad je sezidal grof Galenberg mesto starega, ki je bil zadej na holmei. V 13. stoletji so tudi živeli vitezi Friderik (1260) in Uldarik (1284) von Landpreis. Viteza Baltazarja, slednjega iz te rodbine je umoril pri turnirju vitez Dipold iz Kamnika.

Šola se je pričela pred kakimi 50 leti. Od tekočega leta pa je dvorazrednica. Otrók za šolo godnih je blizo 220, šola pa jih obiskuje 160.

na severu, kjer se naši Nemci s Prusi dotikajo, tako je tudi na jugu ob avstrijski in bavarski meji. Nemški listi vse izgrede, kar jih imajo pemske Nemci na vesti radi zamolčujejo; kjer pa kak Čeh katero zine, ali kakega predrznega nasprotnika malo po strani pogleda, takoj so nemški listi, ministerijelni in oni od Prusije plačevani, pri rokah, da razvpijejo, kako da so Nemci na Češkem vedno v smrtni nevarnosti. Se vé, da tudi Čehi ne molče in ne prižaneš, ako se jim kaj zgodi. Pa pustimo to, ker imamo nekaj bolj potrebnega omeniti. Če bode tako ta reč napredovala, ne bo zadnjič narod pred narodom, človek pred človekom varen. Prav veliko zadolženje pri teh sovražljivostih imajo zlati tudi časniki, ki narode dražijo, ne da bi jih mirili v krščanskem duhu. Občestvo med narodi je vedno večje in bolj gosti; vsak pameten človek, bodisi častnikar, državnik, politikar itd., mora na to gledati, da se razni narodi med seboj sprijaznujejo in vmirujejo, ne pa, da bi zdražbe delali. Dražljivci so sovražniki človeštva.

Jako umestno zdi se nam priobčiti tukaj našim prijateljem število po *Avstriji naseljenih Prusov* in drugih Nemcev, kakor se je taisto določilo na podlagi poslednjega ljudskega štetja. Nobeden od vseh nima še avstrijskega podaništva, in če bode grof Taffe jel tako pometati, kakor je pričel Bismark, jim ne bo drugega kazalo, kakor kopita pobrati in iti tje, kjer jim je Bismark prostor napravil z izgonom avstrijskih in ruskih podanikov. Nemških podanikov živi pod našim cesarjem: Po Dolenji Avstriji 5211 moških in 1215 ženskih Prusov; 1613 m., 1347 ž. Saksoncev; 4581 m., 4913 ž. Bavarcev; 1149 m., 1026 ž. Würtemberžanov. Po Gorenji Avstriji 212 m., 165 ž. Prusov; 121 m., 113 ž. Saksoncev; 1710 m., 1644 ž. Bavarcev, in 256 m., 109 ž. Würtemberžanov. Na Solnograškem 82 m., 62 ž. Prusov; 34 m., 16 ž. Saksoncev; 1137 m., 1140 ž. Bavarcev in 94 m., 108 ž. Würtemberžanov. Na Štajarskem 453 Prusov moškega spola, 447 ženskega; 179 m., 152 ž. Saksoncev; 323 in 335 ž. Bavarcev, in 178 m., 163 ž. Würtemberžanov. Na Koroškem 56 m., 52 ž. Prusov; 20 m., 15 ž. Saksoncev; 70 m., 52 ž. Bavarcev, in 23 m., 10 ž. Würtemberžanov. Na Kranjskem 34 m., 26 ž. Prusov; 11 m., 21 ž. Saksoncev; 12 m., 14 ž. Bavarcev; 14 m., 15 ž. Würtemberžanov. V Trstu in okolici: 206 m., 193 ž. Prusov; 39 m., 55 ž. Saksoncev; 144 m., 154 ž. Bavarcev; in 22 m., 28 ž. Würtemberžanov. Na Goriškem: 27 m., 33 ž. Prusov; 5 m., 2 ž. Saksoncev; 16 m., 13 ž. Bavarcev, in 8 m., 9 ž. Würtemberžanov. V Istri: 26 m., 19 ž. Prusov; 7 m., 10 ž. Saksoncev; 7 m., 6 ž. Bavarcev. Na Tirolah: 440 m., 364 ž. Prusov; 87 m., 100 ž. Saksoncev; 925 m., 889 ž. Bavarcev; 175 m., 146 ž. Würtemberžanov. Na Predaliskem: 246 m., 84 ž. Prusov; 50 m., 37 ž. Saksoncev; 602 m., 586 ž. Bavarcev; 441 m., 440 ž. Würtemberžanov. V Čehah: 3583 m., 3687 ž. Prusov; 4994 m., 4983 ž. Saksoncev; 2239 m., 2458 ž. Bavarcev; 248 m., 228 ž. Würtemberžanov. Na Moravskem: 1327 m., 1390 ž. Prusov; 145 m., 132 ž. Saksoncev; 1135 m., 167 ž. Bavarcev in 61 m., 62 ž. Würtemberžanov. V Šleziji: 5307 m., 6569 ž. Prusov; 76 m., 93 ž. Saksoncev; 24 m., 31 ž. Bavarcev; 28 m., 17 ž. Würtemberžanov. V Galiciji: 1507 m., 1664 ž. Prusov; 51 m., 41 ž. Saksoncev; 62 m., 55 ž. Bavarcev; 40 m., 32 ž. Würtemberžanov. V Bukovini: 46 m., 46 ž. Prusov; 9 m., 11 ž. Saksoncev; 9 m., 10 ž. Bavarcev; 4 m., 2 ž. Würtemberžana. V Dalmaciji: 13 m., 3 ž. Prusi; 11 m., 3 ž. Saksonci; 8 m., 6 ž. Bavarcev in 7 m., 2 ž. Würtemberžanov. Skupaj 38.795 Prusov, 8714 Saksoncev, 24.482 Bavarcev in 5027 Würtemberžanov. Iz drugih Nemških pokrajin pa 10.560. Avstrijecev

pa živi pod nemškim cesarjem: 7444 na Pruskem, 5112 na Saksonskem, 6646 na Bavarskem, 684 v Württembergu in 1346 po drugih državah. Izgon bi bil Nemcem veliko bolj občutljiv, kakor pa Avstrijanom!

Priprave na cerkveni zbor, ki ga bo jutrovo-razkolna cerkev srbska drugi mesec na Ogerskem imela, so tu pa tam med boljšimi stanovi osornega značaja. Ko so v Plaski dotičnega poslanca volili in se je nek razkolniški župnik po strastni agitaciji za opozicijo posebno odlikoval, ga je škof Živković zavrnil, s čemur si je pa skoraj vse srbsko svečenstvo na glavo nakopal, da mu je jelo žugati. Pa tudi ni le pri žuganju ostalo, kajti po skončani volitvi prišel je razžaljeni župnik k škofu v stanovanje, kjer je razkolnega škofa za prsi zgrabil in ga mikastiti jel. Škof je pričel kričati in na pomoč klicati, na kar mu je občinski predstojnik na pomoč prihitel. Toda jezni srbski župnik se tudi za oba skupaj ni kaj prida zmenil, ker je predstojnika s krepko roko na stran sunil in je svoje delo dokončavi škofijo zapustil. Poslednje dejanje te igre vršilo se bo pred sodnijo. Sploh so pa do sedaj pri volitvah povsod sami radikali izvoljeni za poslance na cerkveni zbor, ki želé zopet prejšnje pravice si priboriti, med katerimi je največja ta, da si volijo sami patrijarha in ne, da bi ga jim vlada imenovala, kar se je ravno pri Angjeliču zgodilo.

Srbsko-razkolniški metropolit, Sava Kosanović v Sarajevu, podal se je bil s pismom, ki ga je iz Carigrada prejel od patrijarha, da se mu ne dovoli odpoved nadškofjskega dostojanstva, k guvernerju baronu Appellu in je rekel, da bi imel rad svojo prošnjo za odpoved nazaj, ker patrijarh želi, da še ostane. „Žal, jako žal mi je“, pravi Appel, „da Vam ne morem vstreči, kajti dotična prošnja ni več v mojih rokah. Počakati morava, kaj bodo rekli na višjem mestu, kamor sem prošnjo poslal.“ Če je res, kar se je slišalo, da si namreč vlada sama želi odstop Kosanovičev, ker ji ne vgaja zaradi njegove velikosrbske politike, potem se nam pač drugega ni nadjati, kakor da se mu bo prošnja uslišala in odstop dovolil. To bo tudi gotovo za katoličane prav, naj le gre! Početje Kosanovičeve utegne to storiti, da bo avstrijska vlada imela sitnosti, ter bode srbskim radikalnim listom dana priložnost, zopet po svoji stari navadi po Avstriji udrihati.

Vnanje države.

Preširna je oholost, s katero Bismark s svojim *izgonom tujih podanikov* devetnajstemu razsvitljenemu veku v obraz bije. Nezaslišano je res postopanje nemške vlade in tembolj graje vredno, ker ima kalne svoje vire v krivoverskem fanatizmu. Bismark si nemara hoče nemško državo tako prestrojiti, da bo imel le Nemce in kolikor mogoče, same protestante. Naj se le kdo ozre na dolgo vrsto izgnanih revežev, 30.000 je njihovo število in so nekteri že 80letni in slabotni starčki. Po veri so ti usmiljenja vredni ljudje katoličani in nekaj židov, po narodnosti pa razven židov sami Slovani. Srce se krči čutečemu človeku v prsih, čitajočemu nepravno in trdosrčno postopanje železnega kancelarja, ki je toliko obupnosti in tolikanj revščine in siromaštva s tem izgonom na svet priklical. Med izgnanci jih je prav veliko, ki so svojo kri za sedanjjo Bismarkijo prelivali in v zahvalo za to morajo si iskati nove domovine! Do sedaj je bila v mednarodnem življenju le navada, da so se izganjali le taki ljudje, ktere je kaka druga država preganjala zaradi doprinešenega hudodelstva, in pa postopache, ki nocoj še niso vedeli, kaj bodo jutri v zobé djali. Kdor se je pa pošteno živil, prebival je lahko, kjer se mu je ljubilo. Bismark je to mednarodno pravo vničil in mesto tega postavil svojovoljnost. Pri tako silno prijaznih razmerah, kakor so ravno med našo

državo in med Nemci, je pač tako samovoljno postopanje nezaslišano. Kakor čitamo, je naš minister notranjih zadev že opozoril vse dotične uradne kroge, da naj jako strogo na to pazijo, da bodo v Avstriji živeči inostranci svoje papirje v redu imeli. Avstrija pač ni dolžna med nami trpeti taci, ki čez njo zabavljajo in med narodi zdražbo delajo. Današnja prijaznost med Nemčijo in Avstrijo ravno omenjeni izgoni dosti očitno pojasnujejo.

Kolika da je na *Nemškem* politična prostost, služi naj vam ta-le prizor: Na Nemškem se je več poštenjakov pismeno potegnulo za vojvodo Cumberlandskega, ko ga je Prusija za Braunschweigskega prestol izključila. Med temi je bil tudi grof Grote v Schwerinu, ki je dotični protest podpisal. Grof Grote je pa rezervni častnik nemške armade in ga je zaradi tistega podpisa vojna sodnija obsodila na trinajst mesecev zapora v trdnjavi in pa ob službo bo. Cesar Viljem je obsodbo potrdil. Vojvoda Cumberlandski se mora jako nevarna oseba Prusiji zdeti, da Bismark celó Cumberlandove prijatelje tako grozno kaznuje. Vsega tega pa naši kratkovidneži nič ne vidijo in po sili v Bismarkijo tiše. Naj le! Še tako je bodo siti, kakor Lahom združena Italija že do vrha preseda!

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 31. avgusta. (O novi mestni šoli.) Kakor ne kmalo kaka reč, provzročila je v mestni zbornici debata o stavbi nove ljudske šole za Ljubljansko mesto silno veliko debato in mnogo vrišča. Nič manj nego za pet prostorov pulili so se naši mestni očetje in veseli nas mestne davkoplačevalce, da se bodo konečno prej ko ne zjedini za zidanje nove šole na parceli, ktero jim je ponudila gospá Strzelba, če prav še ni dognano. Škoda, neizrečena in nepopravljiva škoda bi se bila pa zgodila prebivalcem Šempeterskega predmestja, če bi se bila šola postavila v Kravji dolini na bivšem živalskem trgu. Gospóda, dobro ste naredili, ko ste se dotičnemu nasvetu uprli. Spodbijali ste ga namreč s tem, da bi bila ta šola večini otrok preodlagjena: ali jaz Vam pa vem še drug vzrok, za kar smo Vam pa mi, ki smo prisiljeni po malih in nizkih Šempeterskih hišicah svoje stare dneve preživeti, jako jako hvaležni. Stari živalski trg v Kravji dolini je naša „Zvezda“ in naš „Tivoli“. Tukaj se sprehajamo po dokončanem opraviilu dneva, kajti v „Zvezdo“ in pod „Tivoli“ med gospódo ne moremo, ker se nam ne ljubi vsaki dan praznično obleči; zdravega zraka nam je pa vendar-le vsak dan na vso moč potreba. Tukaj se spreletava naša mladina pod našim nadzorstvom; posebno otrokom revnih starišev, kterih marsikteremu se tu pa tam kaj platna pokaže in bi v „Zvezdi“ ali pod „Tivoli“ med nalikanimi gosposkimi svojimi sovrstniki le skazo delal, je to „letovišče“ prava „gmajna“, kjer se po svoji volji brez skrbi spreletava kolikor se mu poljubi; kjer nič ne dé, če mu pri obračnanji kozolcev slabotne hlačiice tudi počijo in se še nekaj več platna pokaže! Deca ubožnih roditeljev tukaj stanovajočih čuti se na tem kraji domá, ker je med tovariši svoje enakosti, kteri so vsi enako bomo oblečeni in vsi enako izobraženi. Prav ste storili mestni očetje, da ste nam pustili bivši živalski trg; živo ga potrebujemo za okrepčevanje našega telesa, kar nas po tej strani stanuje.

Toda še nekaj. Da bi ga tako pustili, kakoršen je sedaj, ne gré in tudi mestu ni posebno na čast in to tem manj, odkar je promet v tem kraji zaradi nove cerkve Jezusovega srca zdatno živahnejši postal. Ta prostor bo treba nekoliko ocediti in nekaj vrst kostanjev ali lip zasaditi, da bo svoje dni tudi kaj sence. Naj se napravi tukaj kak ljudski vrt, kakor jih imajo druga mesta in dvema deloma mesta bodete neizrečeno vstregli. Nasvetovana olupšava je pa tudi jako potrebna, kar sem že zgoraj dokazal.

Iz Prežganja, 29. avgusta. (Vihar.) Že zjutraj okolu šeste ure bilo je soparno in vladala je tišina, kar je naznanjalo pretečo nevihto. Nad Ljubljano se pripodé kmalu potem temno-sivi oblaki in pred njimi se je valila siva megla. Okolu osme ure privali grozen vihar črne oblake, ki celi grič prevlečejo in strašna tema, kakor v brezmesčni noči vlada kake četrte ure. Med tem pa strela šviga po oblakih sem ter tja in mozeg pretresajoči grom sledi gromu.

Nasledki viharja so pa tudi žalostni. S cerkve je metalo opeko, na zvoniku je polomil vihar križ in odnesel petelina. En kozolec, ki ga je po zimi sneg polomil in ktere ga so komaj popravili, je preobrnilo, drugemu je pa odkrilo streho in poškodov-

Občina šteje 1880 duš. Hiš je 414, vasi pa 37 s selji vred.

Razun župnijske cerkve sv. Ivana Krst. ste le še dve podružnici Matere Božje na Ševnici in pa sv. Helene s pokopališčem.

Dobrnice.

Župnija se razprostira v prostorni dolini (241 m.) med Trebnjem in Žužemberkom. Politično razpada v tri podobčine: Korito, Dobrnice in Kneža vas. Svet tukaj okoli je poln podzemeljskih votlin in lijakom podobnih jam, „rupe“ imenovanih. Takove rupe izbruhajo ob času povodnji mnogo vode, in zalilejo kmetu na kvaro velik del dolinskega polja. Zaradi teh jam ponikne precej vsaka voda; zategadel v vsej občini, razun treh neznatnih studencev, ni žive, tekoče vode. Na prvi hip bi skoraj človek lahko pritrdil šaljivu pevajočemu:

Tam dol' na Dolenjskem
Vas Dobrnice leži,
Že ime ti pové,
Da prida nič ni.

Oj, ni ga studenca
Ne bistre vode;
Dež, roso v luže,
V kapnico lové.

Pa kaj še mu voda?
Kdo praša za njo?
Saj Lisee in Šmaver
Dá boljše blago.

Vsa okolica je nekako podobna suhi Krajini, in prebivalci onkraj Temenice jih obče zovejo Suho-kranjčane. Vendar pa okolica ni nerodovitna pustina. Če bivaš dalj časa tu, prepričaš se kmalo nasprotnega. Res ni videti lepih livad in mnogo zelenih travnikov, veliko pa lepega in plodnega polja, na katerem se zlasti strn dobro obnaša. Zato pa tudi tukajšnji kmet sploh več prodaja, nego v živež kupuje. Vinski gori Lisee in Šmaver zakladate prebivalce z vinom, ktero ni ravno napčno v boljših letinah. Gori Ostri vrh in Lisee ste najvišji in ob enem največja zaloga drv v kurjavo. Žal za lepe in košate gojzde po Ostrem vrhu! V teku 10 let jih je brezvestno gospodarstvo malo ne popolnoma vničilo, odkar so jih dobili posestniki od kneza Auersperga. Umno ravnanje z gojzdi in umneje obdelovanje polja in vinogradov bi dovedlo prebivalce še do večega blagostanja. Tudi živinoreja in sadjarstvo, ki je jako zanemarjeno, bi lahko dajala več dobička. Pašniki, ktere je vničila mršava koza do golega leševja in trnja, bili bi jako vgodni za rejo ovac.

(Konec prih.)

valo mnogo lesa. Drevje leži polomljeno in pota so odrta. Malo časa potem je sledil drug vihar, a ne tako silen.

Iz Weissenfelsa, 31. avgusta. Včeraj je bilo govorjenje, da bo treba železnično lokomotivo, ki je s tira skočila, saksebi vzeti, danes so mi pa železnični gospodje pravili, da se bo cela vzdignila še ta teden, ako bo vgodno vreme. Cesta se je že včeraj po dnevu toliko preuredila, da so vlaki že sinoči memo poškodovane mašine vozili.

Mostú na okrajni cesti na kranjsko-koroški meji manjka polovico in sicer na kranjski strani. Dela bo dosti, ker je tudi precej nabrežja odneslo. Še veliko več bo pa dela pri Schwarzenbachu (v spodnjem Weissenfelsu, par minut od koroške meje). Tu je most sicer ostal ali struga pod njim je tako zasuta, da ne teče ne ene kaplje vode po nji. Zato ste pa nastali dve novi strugi, na vsaki strani mosta ena. Jaz mislim, da bi bilo manj dela, ko bi se most čez eno novih strug napravil, kot ko bi se prejšnja struga iztrebila.

Zdaj nimamo na Koroško nobene vožnje ceste in tudi pota ne. Poleg tega je naliv cesta v spodnjem Weissenfelsu in pod Klanjcem zelo razkopan in na nekterih krajih škarpo podrl.

Na spodnji žagi je voda veliko hlodov in kake tri vagone desk vzela. V najreči nevarnosti je bil žagar. Po noči je prenašal otroke iz hiše, brodeč vodo do pasu. Ko bi bil le pol ure zamudil, bi mu bili valovi družino zagnili. Voda mu je odnesla pol hiše, obleko in živež. Jeden njegovih otrok si ni rešil niti ene cunje, ker ga oče, vzdignivši ga iz postelje, ni utegnil napravliti.

Tudi danes gré skoro neprenehoma dež ali voda je vendar zelo upadla, ker se ploha več ne vliva.

Iz Oviše, 30. avgusta. Četrť ure od postaje „Podnart“ na Gorenjskem proti Kropi je majhna vas Oviše, ki je na Jernejevo nedeljo navadno bolj praznično oblečena, ker je to nedeljo „žegnanje“. Danes pa se je praznovala tukaj še posebna slovesnost — redka slovesnost zlate maše, ktero so obhajali tukajšnji župnik, preč. gosp. Janez Habe, Močno streljanje, ki se je pričelo že včeraj popoldne in milo zvonjenje je oznanjevalo znamenitost prihodnjega dne; kdor pa je danes prišel v Oviše, je videl precej dolgo pot od farovža do cerkve spremenjeno v nekaj drevored. Cela pot namreč je bila zastavljena z malimi mlaji, ob katerih so visele kaj lične iz barvanega papirja izrezane verižaste preveze; pred vhodom v cerkev pa je bil napravljen jako okusno slavalok z lepimi znamenji duhovskega opravila, na vrhu kelih, knjiga in štola; na krajih pa letnici 1835—1885. Te in še druge naprave, n. pr. v cerkvi veneci, pred farovžem zeleno nakitje, pričajo, kako da so želeli dobri farani poslati ta dan. In kaj bi ga ne! Saj uči globoki verski čut našega ljudstva, da počiva res dobrotna božja roka nad mašnikom, kteremu je dano preživeti pol stoletja v mašniški službi in ravno ta čut spoznava tudi srečo za faro, ko se more veseliti s svojim ljubljnim dušnim pastirjem ob tako redki priliki. S strahom smo sicer pričakovali slavnostnih ur, kajti včeraj je dež lil z vso silo in tudi danes dopoldne je nebo s svojim temnim obrazom vedno žugalo. To neugodno vreme je bilo vzrok, da se nekteri bližnji pričakovani gospodje sosedje in znanci niso upali na pot, in da je tedaj primeroma mala vrsta — 6 parov — pomikala se ob 10. uri med pokanjem možnarjev in zvonjenjem proti cerkvi, kjer je čakala množica svojega pastirja. Ginljivo je bilo videti še čvrstega starčka — zlatomašnika urno stopati, v desnici držčega lično, z vencem okrašeno dvokrižasto palico, na levici pa je bil tudi običajni venec. Vstrie njega pa je stopal drugi zlatomašnik, mnogoletni prijatelj, preč. gosp. monsigr. Mih. Potočnik. Še tretji zlatomašnik je spremljal slavljenega gospoda: gosp. Jan. Poličar, župnik v Podbrezji; kako lepa družba treh prijateljev! Kako milo se je glasil pozdrav pevcev v cerkvi pri slovesnem vходу in še bolj pozdrav pridgarjev: čast. g. Franca Petrovič-a, ki mu je častital v imenu zbranega ljudstva, duhovščine in izmed te: v imenu obeh nečakov pričujočih, t. j. svojem in g. Franca Lampe-ta, ki se še posebej veselita tega slovesnega dneva. V slavnostnem govoru je obravnaval gosp. govornik službo mašniško, službo angeljsko in razkladal dobroto, ki jih deli ljudstvu dober mašnik. H koncu je opominjal še k hvaležnosti do duhovnega pastirja oviške farane. Nekterikrat se je zasvetila solzica v očeh zlatomašnika: o da, zamore se pač, kadar plava duh v spominu nad petdesetimi leti v službi duhovski!

In petdesetim letom se bodo pač pridružila še nektera, kakor je želel g. pridigar, saj je čvrsto opravljal zlatomašnik presveto daritev in bil je kaj veselega duha tudi popoldne v prijateljskem malem krogu. Po prvi napitnici je nastala velika radost, ko se je prečitano pisanje, v katerem so imenovali mil. knezoškof zlatomašnika za svoje duhovnega svetovalca. Umevno je, da je sledila gorka zahvala višemu pastirju za ljubeznjivo spominjanje. Ginljive so bile tudi besede monsigr. Mih. Potočnika, ki se je spominjal trdnega prijateljstva s zlatomašnikom od l. 1832.

Kakor ste ponižnost in pohlevnost neločljivi tovarišici od gosp. zlatomašnika, tako je tudi ta dan potekel v mejah spodobne skromnosti. Naj bi milostni Bog v sedanjih hudih časih mlajšemu duhovništvu v spodbudo ohranil mnoga leta one gospode, ki so častitljivi po svoji starosti, izvedeni po svoji skušnji, veljavni s tem, da ne iščejo veljave. In ko se jih mlajši v pokorščini oklepamo, naznanjamo, da hočemo delovati v duhu svojih vrlih prednamcev. Posebej naj se milostni Bog ozira tudi na današnjega zlatomašnika oviškega in naj mu dá doživeti med njegovimi dragimi še marsikako leto: saj je mnogim v tiho srečo njegovo tiho življenje.

Iz Škofje Loke, 31. avg. Sinoči razveselil nas je Kranjski godbeni klub z lepim zabavnim večerom. Ni bilo sicer prej po časnikih naznanjeno, tudi vabil ni kaj dosti došlo po posameznih hišah, vendar ste bili dve prostorni sobani v hotelu „na Štemarjah“, kjer se je vse vršilo, natlačeno polni. Prišlo je veliko gostov iz bližnjega nam Kranja poslušat svoje domače goslarje, kar je še tujcev, ki so še v prijazni Loki na počitnicah in jih še ni že precej mrzla gorenska sapa razpodela zopet v domače kraje, so bili tudi prisotni, in Ločanov, se vé, kar se jih bolj med inteligenco šteje, se je vdeležilo prav obilno. Ako si se sinoči le malo zakasnil, ti je bilo prav težko dobiti kak sedež.

Nekaj so nas pa Kranjci že precej v začetku svoje produkcije učili. Začetek veselice naznanjen je bil na vabilih točno ob 7. uri. Kedar smo pa Ločani tukaj vabljeni na kako veselico, tedaj se nam posebno ne muči; saj nas skušnja uči, da naj bo pričetek še tako točno in gotovo naznanjen, pol pre če ne več se bo gotovo pozneje začelo, ker ob določeni uri tako še ni skoraj nobenega poslušalca. Kranjski goslarji pa so se hoteli natanko držati svojega načrta, zato so pričeli točno ob 7. uri, dasi je bilo takrat še pičlo malo občinstva navzočega. Imajo pa popolnoma prav, saj potem človek vé, kedaj se za gotovo začne in zraven še naprej preračuni, vsaj primeroma, kedaj se bo vse zvršilo.

Program je bil zelo obširen, obsegal je celih 12 toček, in sicer: 1. Koračnica. — 2. G. Rossini: Kavativa iz opere „Barbiere de Sevilla“. — 3. Jan. Brandl: „Giardinetto“, polka française. — 4. G. Donicetti: III. finale iz opere „Lucia di Lammermoor“. — 5. L. Arditti: „Il bacio“, valček. — 6. Fr. pl. Suppé: italijanski duett iz operette: „Boccaccio“. — 7. V. Parma: „Spomin na Kranj“, kadrilja iz slovenskih narodnih pesni. — 8. Ed. Strauss: „Die Goldelse“, mazurka. — 9. J. Absenger: „S' Kohlrösel“, pesen. — 10. V. Parma: „Frou-frou“, polka-pizzikato. — 11. J. Strauss: Potpourri iz operette „die Fledermaus“. — 12. A. Czibulka: „Na maškeradi“, polka hitra.

Čudili smo se velikemu napredku gg. goslarjev. Saj smo komaj čuli, da se je društvo ustanovilo in sedaj že javno nastopi. Najbolj dopadla je sedma točka: „Kadrilja iz slovenskih narodnih pesni“, sestavil vodja glasbenega kluba g. V. Parma.

Začne se s starim in vedno novim: „Naprej zastave slave“, ki je bil z dobro- in bravo-klici in obilnim rokopleskom burno pozdravljen. Na občno željo morala se je pa kadrilja ponavljati.

Enako se je morala ponavljati Absengerjeva pesen, ktero je g. Parma mojstersko sviral.

Sploh smem, gotovo brez oporekanja, trditi, da so bili gg. goslarji prav zadovoljni z vspehom, kterega so dosegli. Čez 40 gold., kakor čujem, je bilo dohodkov, ktere mislijo porabiti, kakor sem le po strani, ne prav iz zanesljivega vira čul, za ustanovitev goslarske šole v Kranji. Zadovoljni so bili poslušalci, to se jim je bralo že na obrazih, to so kazali z glasnim odobravanjem, zadovoljen je gotovo tudi krčmar, saj videl je čez dolgo časa svoje prostore napolnjene z različnimi gosti. Njemu na čast, postrežba bila je izvrstna!

Mlademu društvu pa želimo vsestranski napredek, namen, kterega ima, je zares vzvišen, za

omiko naroda pospeševalen, in prepričani smo, da kolikor časa bo društvo imelo za vodnika izvrstnega goslarja g. V. Parma in za pomagača vstrajnega g. Gerdiniča, bo tudi vspeh gotovo pri takih okoliščinah velik in za to mu veselo zakličemo: Na zdar! Na svidenje zopet v Škofji Loki.

Iz Trsta, 29. avgusta. Dovolite mi, g. vrednik, Vas opozoriti na neke nedoslednosti slovenskih časnikov, katerih je včasih tudi nam priljubljen „Slovenec“ nekoliko kriv, se vé da le bolj v nebiestnih rečeh. Saj smo že zapazili, da „Slovenec“ edini pri naznanilih čitalničnih in drugih veselicah naznanilo plesa opušča. A vsi listi ne delajo tako. Kakor znano pisala je „Edinost pred malo časom proti „šagrom“ v člankih z naslovom „lajsanje“. Kakor se je vredništvo izrazilo, je s pisateljem onih člankov istih misli. Ali ni mar potem čudno, da najdemo v tisti števi „Edinosti“, kjer je prvi članek o „lajsanju“ na na zadnji stani kot inserat — Hajd v Škorkolo na „šagro“!? In ravno zdaj ima skoraj vsaka števi. kako naznanilo za „šagre“. Ali ni to smešno? Manjka resnosti, pravega prepričanja. Kaj čuda, da je zadnje nedeljo vse vrelo na ples (šagro) v Kolonjo. Gospodje, priporočite ljudstvu čitanje in še enkrat rečem čitanje podučnih knjig in domačih poštenih časopisov, ki pa ne smejo popoldne podirati kar so dopoldne sozidali, t. j. danes odsvetovati, jutri isto reč priporočati zaradi nekterih — grošev plače!

Konečno Vam še naznanim, da Tržaški patrijoti so zelo razkačeni, da župan ni šel sprejet cesaričine Štefanije v Miramar. Zadnji čas je, pravijo, da pride kaka strela iz Dunaja in očisti okuženi zrak v Trstu. — Sinoči prišla je Štefanija po morju v Trst. Pri namestništvu je stopila na suho, kjer jo je še le pozdravil župan. Kaj si je mogla pač misliti visoka gospá! Gospod, ki jo je videl, rekel mi je, da veličasten utis napravi na vsakega človeka prijazni obraz cesaričine. — Od ljudstva je bila navdušeno sprejeta. Tudi tu je bilo slišati polno slovenskih pozdravov: Živio!

Domače novice.

(Občni zbor „Narodne šole“), društvo v podporo slovenskemu ljudskemu šolstvu, bode dné 9. septembra 1885. l. ob 6. uri popoldne v mestni dvorani s sledečim vspehom: 1. Ogovor prvomestnikov. — 2. Poročilo o odborovem delovanju v XIII. društvenem letu. — 3. Pokladanje društvenega računa in imenovanje pregledovalcev računov. — 4. Volitev 9 odbornikov. (Funkcionarje voli odbor sam). — 5. Nasveti. — Odborniki „Narod. šole“ za leto 1884/85 so bili: 1. Stegnar Feliks, prvomestnik. 2. Praprotnik Andrej, podpredsednik. 3. Močnik Matej, blagajnik in tajnik. 4. Borštnik Ivan. 5. Govekar France. 6. Podkrajšek Henrik, 7. Praprotnik France. 8. Tomšič Ivan. 9. Zumer Andrej. — V četrtek dné 10. septembra t. l. zboruje tudi v mestni dvorani: „Vdovsko učiteljsko društvo“, a za njim „Slovensko učiteljsko društvo“ z običajnim dnevnim redom.

(„Národna Šola“) razgláša sklep računa za XIII. opravilno dóbo. — Dohodkov je bilo: 1677 gld. 17 kr., a troškov 1632 gld. 55 kr.; ostanek v blagajnici je 44 gld. 62 kr. — Prištevši to gotovino k naloženi gotovini ima društvo pri sklepu računa poleg ostalega šolskega blaga gotovine 639 gld. 62 kr. Toliko prometa ni bilo še vseh 13 let ne. Sicer pogrešamo tukaj darilo Ljubljanske hranilnice nekaj let običajno, a namesto tega je bilo pa dobrotnih podpor in doneskov toliko, kakor še nikdar poprej, namreč 1003 gld. 98 kr. — Slovenci so menda spregledali, da je treba podpirati društvo, komu je namen podpirati ljudske šole in učitelje. — Šola je javna naprava, čimbolj se občinstvo briga za šolo, tem bolj veselo napreduje. Toda o tem bomo še govorili.

(G. Josip Matevže), občeznani trgovec z lesom in poštenjak, je danes umrl za mrtvodom in je prijateljem in znancem priporočen v blag spomin.

(Imenovanje.) Gospod deželni predsednik imenoval je okrajnega zdravnika druge vrste dr. Franca Zupanca e. k. zdravniškim koncipistom pri deželni vladi. Potem e. k. zdravstvenega asistenta dr. Ignacija Jelovška e. kr. okrajnim zdravnikom druge vrste v Radovljici in praktičnega zdravnika dr. Josipa Krsnika zdravniškim asistentom s službeno vdelitvijo na Krškem.

(Izjava.) Vredništvo „Slovenca“ izjavlja, da „Odpriatega pisma deželnemu šolskemu совету v Ljubljani“, priobčenega v štev. 197 našega lista, ni pisal g. Ivan Lavrenčič, kaplan v Postojni.

(Telefon v Ljubljani.) Do sedaj ga še ni, pride pa. Odbor se je sestavil iz trgovcev in drugih obrtnikov, ter si je dal nalogo telefon napeljati, če se vsaj 20 ali 25 vdeležencev zanj oglasi. Letna naročnina bila bi jako niska, menda 20 gold., nekoliko več znašali bi pa prvi stroški za napeljavo poteze in za aparat.

(Huda ura) je v soboto tudi v Logatei veliko povodenj in še večji strah zaradi te provzročila. Potok Jaska zapustil je strugo, stopil čez bregove in se je razlil po okolici. Po nekterih krajih so imeli za pol-drugi meter vode po poslopju, tako po hišah kakor tudi po hlevih. Ljudje so bežali, živina, ktere niso imeli nič več časa rešiti, je začela žalostno ječati. Nekterim pogumnim možem se je zahvaliti, da so jo kljub veliki vodi vendar le vso rešili.

(Novo Mesto dobi garnizijo.) Iz verodostojnega vira se poroča „Lj. Listu“, da je vojno ministerstvo vendar uslišalo dolgo gojeno željo Novomeščanov; po koroških manévrih premesti se namreč tja iz Kopra 20. bataljon lovecv.

(Prijaznost in ljudekost naše cesaričinje Štefanije) vidi se iz vsakega njenega gibljeja. Nedavno peljala se je skozi Barkovlje. Neka čvetličarica, majhna deklica, kakoršnih je okoli Trsta več, vrgla ji je šopek cvetlic na voz. Šopek, ki ravno poleg Štefanije padel, je bil takozvan „Štefanijin šopek“ in si ga je visoka gospa konje pridržavši, takoj na prsi pripela, presrečni deklici je pa zanj veliko svoto denarja podarila. — V Trstu so bili nedavno ljudje kar očarani od njene ljubeznjivosti. Na tisoče in tisoče se jih je zbralo na molo San Carlo in ob morji, ki so došlo visoko gospo z viharinimi „živio“-klici pozdravili in so jo porsod spremljali, kamor se je v spremstvu tržaških dvornih dostojanstvenikov peljala. Sprejelo jo je blizo 10.000 ljudi; dve gospodičini podali ste ji cvetja. V nedeljo peljal se je tržaški škof dr. Glavina v Miramar sv. mašo opravljat. Ker je cesaričinja Štefanija kumica zastave delalskega podpornega društva, napravili ji bodo člani tega društva veliko ovacijo na morji pred Miramarom, za kar se že priprave delajo.

(Predsednik deželni nadsodniji v Trstu) je že imenovan. Iz Dalmacije prišel bo tje kaj predsednik dalmatinske deželne nadsodnije, dr. Josip Defacis, ki je za to prestavo prosil in se mu je dovolila. Njegovo mesto v Zadru se bo pa razpisalo.

(Velikansk pogreb) napravil je Trst ponesrečenim delavcem v Lloydovem arzenalu. Že ob 2. uri se je nabralo na obširnem prostorišču pred bolnišnico več kod 20.000 ljudi vseh stanov. Točno ob 3. se je začel velikanski pogreb, ki je bil sestavljen tako-le: Križ, za križem mestni ubožci, in drugi človekoljubni zavodi, veteranska godba in veterani, za temi duhovnik in I. mrtvaški voz s truplom I. mašinista in in temu vozu je sledilo še 7 drugih mrtvaških vozov pred vsakim teh vozov je bil drug duhovnik, na straneh častno spremstvo po stanu dotičnega, za vsakim vozom pa rodbina, sorodniki znanci in kolegi dotičnega ranjcega. — Vseh 8 vóz je imelo polno krasnih vencev. Za zadnjim vozom precej za sorodniki, se je pa še-le razvil pravi pogreb. Prvi je šel zad kakor zastopnik namestnika namestniški svetovalec pl. Reya, z njim namestniški predsednik tajnik g. vitez Gonti, in tržaški župan dr. Bazzoni. — Za temi predsednik Lloyda, baron Marko Morpurgo, pl. Steyskal, ravnatelj Lloyda, baron Bruck, pl. Ptak in sploh vsi viši uradniki Lloyda, na straneh teh gospodov pa Lloydovi žendarji z čeladami na glavi, potem Lloydovih kapitanov in mornarjev gotovo par sto, potem Lloydovih delalcev kakih 500 do 600, nadalje delalsko društvo Operaža Triestina, Fratellanza Artigiana, Unione Operaža, delalsko podporno društvo, Tržaško podporno in bralno društvo, za temi razna društva rokodelcev, potem pa neizmerna množica obeh spolov in vseh stanov in okolo 100 voz. Da si mora kdo predstavljati, kako velikansk pogreb da je bil to, naj povemo, da je bil križ že na vrhu, blizo sv. Jakopa, ko je zadnji mrtvaški voz ravno šel skoz Via Torrente. Za pogrebom in na straneh bilo je — ne da bi se pretiravalo — prav gotovo do 50000 ljudi. Ljudstvo je s tem pokazalo svojo globoko žalost in sočutje do ubozih družin, ki so zgubile svoje reditelje. Vidi se iz tega, da je v obče Tržaško ljudstvo jako dobro in sočutno in da je res

škoda, da v to ljudstvo svoj strup sikajo naši že dobro znani Lahoni. Na pokopališče je šlo, kar se ni morda še nikdar zgodilo, gotovo do 6000 ljudi; tam so najprej vse rakve položili pred kapelo, vsak duhovnik je opravil molitev pred eno omenjenih 8 rakev in cerkveni pevci sv. Justa so zapeli pogrebno latinsko pesem.

Usmiljenja vredne so zapuščene družine, uboge ki so zgubile svoje reditelje. Mlada žena ranjcega Dvoržaka je padla v omedljavice; nje mali otročiči so okolo nje neusmiljeno plakali; zopet drugod so matere in žene stokale; vse je le plakalo in zdihovalo, ni bilo človeka pri pogrebu, da ne bi se bil jokal. Za rodbine ponesrečenih je dal predsednik Lloyda baron Morpurgo 500 gld., druga gospoda tudi pridno daruje in iz Lloydove denarnice se tudi revam nakaže znesek morda več tisoč goldinarjev; tako se vsaj nekoliko olajša nesrečnim družinam prevelika zguba. („Ed.“)

(Nova posojilnica v Slovenjem Plajbergu na Koroškem) se je, kakor „Zadruga“ poroča, ustanovila dne 29. julija t. l. Zveza slovenskih posojilnic poslala je svojega tajnika v Celovec, kamor so prišli Plajberžani, da so imeli ustanovno zborovanje. Izvolili so načelnika, odbornike in računsko pregledovalca, potem podpisali pravila, na katerih so se podpisali legalizovali in ob enem se je tudi vložila pri e. kr. deželni sodnji prošnja za vpis nove zadružnice v register. Izvolili so: gg. Marka Ogriz, načelnik, Štefan Wieser, Martin Ogriz in Janez Lužnik, odborniki; Matej Ogriz in Andrej Wieser, računsko pregledovalca. Možeje iz Plajberga hočejo si ustanoviti tudi kousumno zadrugo (zadrugo za nakup in prodajo živeža), hočejo kupovati žita, ki ga tam pomanjkuje in ga po ceni sosedom prodajati, posebno pa imajo pred očmi, da si nakupijo vina in ga potem v fari svoji zopet po nizki ceni prodajajo in na tak način hočejo zatreti kugo, ki se imenuje žganje, oziroma hočejo tej strašni bolezni za celi kmetski stan zabraniti uhod v njihovo faro. Ni dvombe, da bode ta način eno najboljših zdravil proti tej kugi, in gotovo bi tudi drugod, posebno na Kranjskem bilo potreba takih konsumnih zadrug, ki bi v prvi vrsti imele namen, preskrbovati vina po nizki ceni. Škodilo bi gotovo ne, posnemati vrle Slov. Plajberžane.

Tu bi mi še to pristavili: „Preskrbite delavcem tečne hrane in zdrave pijače, in odvadili boste po malem posle in najemnike žganja; dereča reka se ne da vstaviti, a vodé se dadó odpeljati v stranske struge, kjer niso več tako nevarne. Težaki potrebujejo krepčila, ako ga drugej ne najdejo, sežejo po šnopsu, tako se privadijo žganju, in navada je železna srajca.“

(Potres) je bil na Štajarskem v Murični dolini 26. p. m. ob 5. uri zvečer. Bil je sicer kratek, a hud. V Kindbergu je vse hitelo na cesto. Komaj so od zadnjega potresa, 1. maja poslopja popravili, pa so zopet poškodovana. Potres so čutili tudi v Mürrzuschlagu, Miksnitz, Perneg, Thörl in Oberdorf.

(Razpisana) je ranocelniška služba v Ljubljani na Žabjeku proti letni nagradi 175 gold. S to službo je v zvezi tudi služba družega c. kr. sodnijskega zdravnika. Prošnje se sprejemajo do 14. sept. 1885 pri e. kr. deželne sodnije predsedništvu v Ljubljani. Prosilci morajo biti zmožni slovenščine.

(Razpisani ste) službi družega in tretjega učitelja na bodoči trirazrednici v Cerkljah s 450 gld., oziroma 400 gld. do 23. septembra t. l. Prošnje sprejema c. kr. okrajni šolski svet v Kranji.

Častite gospode, ki „Slovenca“ duševno in materijelno podpirajo, vljudno prosimo, naj dopise pošiljajo, kakor dosihmal, vredništvu oziroma opravištvu „Slovenca“; „Slovenec“ ostane namreč to, kar je bil, samo da je njega vrednik, g. Jerič, prijel za popotni les, a v kratkem času se poverne.

Telegrami.

Plzenj, 1. septembra. Cesar je sledil večrajšnjim vajam do Valika in je večkrat prav pohvalno izražal svojo zadovoljnost nad vojaki. Okoli 1/2 4 povrnili se je zopet v Plzenj. Nadvojvode Albreht, Viljem, Rainer, načelnik generalnega štaba in brambovski minister Welsersheimb podali so se v lovski grad. Posebno obnesla se je pa brambovska pehota.

Plzenj, 1. septembra. Cesar je odpotoval zjutraj ob 1/2 7 z Bolgarskim knezom. Pred

hôtélom so ga še pozdravili namestnik, župan mestni odbor, zapovednik posadke, častna kompanija z godbo in brambovci. Cesar je vojake ogledal, na kar se mu je župan zahvalil za Franc Jožefov red, ktereja je večraj prejel in pa za to, da je cesar izvolil Plzenjsko okolico določiti za manever. Cesar se je še enkrat zahvalil za srečen sprejem in se je odpeljal z vozom v Plzenec med živahnimi slavoklici.

Kijev, 1. septembra. Car in carevna povrnili sta se v Petrograd.

Marseille, 31. avgusta. Včera smo 24 mrličev za kolero imeli.

Toulon, 31. avgusta. Včera je 20 ljudi za kolero pomrlo. Vreme vgodno, kolera pojema.

Madrid, 31. avgusta. Včera je 3639 zbolelih 1227 mrtvih za kolero objavljenih.

Umrlí so:

30. avgusta. Ana Železnikar, hišnega poséstnika hči, 1 dan, Sv. Florijana ulice št. 48, oslabljenje.

V bolnišnici:

29. avgusta. Franca Vrinšek, delavka, 23 let, jetika.

Tu je i.

30. avgusta.

Pri **Mattéu**: Ljudevit Runze, iz Berolina. — Franc Zehler, trg. pot.; Ana Mandl, uradnikova soproga, z Dunaja. — Henrik Jazbitz, zasebnik, iz Trsta. — Alojzij Lukežič, varovalni komisar, iz Maribora.

Pri **Slonu**: Karl Placzek, e. k. polkovnik, s soprogo, iz Sedmogrškega. — F. Stampf, zasebnik, iz Prage. — Kuralt, tajnik, iz Zagreba. — pl. Constantino, zasebnica, z družino, iz Trsta. — Ilona Nammoitter, inženirjeva soproga, iz Reke. — I. Jelenc, zasebnik, s soprogo, iz Karlova.

Pri **Južnem kotodvoru**: Marija Budnik, zasebnica, z družino, z Dunaja. — Karl Finger, zasebnik; J. Ramor, lesotrzec, iz Trsta. — Giorgina Czovich, učiteljica, iz Reke. — Tomaž Kristan, gojdar, iz Vrbove. — Katarina Waitz, zasebnica iz Radgone. — Josip Slešvek, zasebnik, s soprogo, iz Ljubljane.

Pri **Avstrijskem caru**: Karolina Mazzoldi, Ema Pillepič, posetsnice, iz Trsta. — Andrej Tabaj, dijak, iz Gorice. — Gotard Pavletič, duhovnik, iz Kojaka. — Fr. Weinberger in Vin. Bren, zasebnici, iz Zagorja.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

1. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 40 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 05 „
Papirna renta, davka prosta	100 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	869 „ — „
Kreditne akcije	288 „ 50 „
London	124 „ 40 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 88 „
Ces. cekini	5 „ 89 „
Nemške marke	61 „ 05 „

Globoko potrta od neskončne bolesti naznanjam v svojem in svoje nedoletne, kakor tudi vseh drugih sorodnikov imenu jako tužno vest, da je Bogu Vsemogočnemu po njegovem nezapodljivem sklepu dopalo našega dragega, nepozabljivega soproga, oziroma očeta, brata in vsaka gosp.

IVANA ŠMIDMAJER-ja,

trgovalca v Črnem Vrhu nad Idrijo,

danes ob 4. uri zjutraj po dolgi hudi bolezni previdenega s svetimi zakramenti, v 26. letu njegove dobe, k sebi poklicati.

Mrtvaški spreved bo v sredo 2. septembra iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači cerkvi.

Črni Vrh nad Idrijo, 31. avgusta 1885.

Marija Šmidmajer,
soproga.

Slomšekovih zbranih spisov

IV. knjiga:

„RAZLIČNO BLAGO“,

ravnokar izdana, dobiva se pri izdajatelju čast. gosp. Mih. Lendovšku v Makolah (Maxau bei Pölsbach) po 1 gld. s poštnino vred. Tržna cena po knjigarnah ji je 1 gl. 40 kr. za trdovezan, 1 gl. 30 kr. za broširan iztis. — Obsega tri oddelke: I. „Šola in odgoja“, str. 180; II. Narodna politika in narodo gospodarstvo, str. 183—354; III. Razna (10) tvarina, str. 357—428.